



MATTHEÛS

22:23-33

Jezus weerlegt de bezwaren van de
Sadduceeën tegen de opstanding

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/22-23-33

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Sadduceeën dagen Jezus uit	5 min	3
2	Het dilemma van de zeven echtgenoten	8 min	5
3	Schriftkennis en de kracht van God	4 min	8
4	Geen huwelijk na de opstanding	4 min	10
5	De opstanding in de wet van Mozes	3 min	13
	Om verder te lezen		14

1

Sadduceeën dagen Jezus uit

We keren nu terug naar Mattheüs 22, vers 23:

Op die dag kwamen er Sadduceeën naar Hem toe, die zeggen dat er geen opstanding is, en zij vroegen Hem: Meester, Mozes heeft gezegd: Als er iemand sterft die geen kinderen heeft, dan moet zijn broer diens vrouw trouwen en voor zijn broer nageslacht verwekken. Nu waren er bij ons zeven broers; en de eerste trouwde en stierf; en omdat hij geen nageslacht had, liet hij zijn vrouw na aan zijn broer. Zo ook de tweede en de derde, tot de zevende toe. Ten slotte stierf na allen ook de vrouw. In de opstanding dan, van wie van die zeven zal zij de vrouw zijn? Want zij hebben haar allen als vrouw gehad. Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: U dwaalt, omdat u de Schriften niet kent en ook niet de kracht van God. Want in de opstanding nemen ze niet ten huwelijk en worden ze niet ten huwelijk gegeven, maar ze zijn als engelen van God in de hemel. En wat de opstanding van de doden betreft, hebt u niet gelezen wat door God tot u gesproken is, toen Hij zei: Ik ben de God van Abraham en de God van Izak en de God van Jakob? God is niet een God van doden, maar van levenden. En toen de menigte dit hoorde, stonden ze versteld van Zijn onderricht.

MATTHEÛS 22:23-33

Dit is de tweede groep religieuze leiders in Israël die Jezus kwam uitdagen op deze specifieke dag waarover we lezen. Jezus was zojuist door de Farizeeën en de Herodianen geconfronteerd met de vraag of er belasting aan de keizer betaald moest

worden. Hij gaf hun zo'n antwoord dat Hij hun de mond snoerde. Maar toen kwamen de Sadduceeën naar voren en besloten dat het hun beurt was om te proberen Jezus onderuit te halen.

Het doet me denken aan een kermis waar misschien iemand op een kruk of iets dergelijks boven een bak water zit. Mensen komen langs en proberen een doelwit te raken. Als ze het raken, valt die man in het water. Jezus staat daar en van alle kanten vuren ze op Hem. De Farizeeën hebben hun stuiver betaald en hun schot gelost, maar ze konden Hem niet onderuit halen. Dus daar komt de volgende klant. De Sadduceeën komen eraan om te zien of zij Hem te pakken kunnen krijgen.

We moeten een paar dingen over de Sadduceeën begrijpen. Mattheüs vertelt ons zelf dat ze zeggen dat er geen opstanding is, en dat is de sleutel tot dit hele verhaal. Ze komen Jezus iets vragen over de opstanding, maar ze geloven niet dat er een opstanding is. Ze proberen zich niet te laten overtuigen. Ze vormden een religieuze groepering in Israël, en een van hun onderscheidende standpunten was dat ze ontkenden dat er een opstanding van de doden kon zijn. Ze waren er volkomen tegen.

Het hele doel waarmee ze Jezus naar de opstanding vragen, is een poging om de opstanding in diskrediet te brengen. Ze wisten duidelijk dat Jezus wel in de opstanding geloofde. Hij had over de opstanding gesproken, en daarom was dit een punt waarop ze met Hem van mening konden verschillen. Er moet echter worden opgemerkt dat dit ook een punt was waarop de Sadduceeën van mening verschilden met de Farizeeën. De Farizeeën geloofden net als Jezus in de opstanding, maar de Sadduceeën niet.

Jezus was de nieuwkomer in de buurt, en dit is de enige keer in de Schrift dat we lezen dat de Sadduceeën als groep Jezus confronteerden. De Farizeeën deden dat regelmatig, en de overpriesters ook. Maar wat betreft vertegenwoordigers van de partij van de Sadduceeën die naar Jezus toe kwamen en iets op Hem probeerden aan te merken, is dit de enige keer.

Maar vóór die tijd waren er veel gelegenheden geweest waarop de Sadduceeën confrontaties met de Farizeeën hadden over deze kwestie van de opstanding. De Farizeeën waren sterke voorstanders van het idee van een opstanding, dat wil zeggen dat de doden op de laatste dag zullen opstaan. De Sadduceeën waren er fel tegen. In

hun onderlinge debatten waren er duidelijk bepaalde argumenten ontstaan die de Farizeeën gebruikten en die de Sadduceeën gebruikten wanneer ze met elkaar debatteerden en probeerden hun eigen standpunt te bewijzen.

Ik ben ervan overtuigd dat de vraag die ze aan Jezus stelden een vraag was waarmee de Sadduceeën de Farizeeën bij veel gelegenheden hadden geconfronteerd, en waarop de Farizeeën nooit antwoord hadden kunnen geven. Waarom denk ik dat? Omdat het een heel goede vraag is. Het zou dwaas zijn geweest als de Sadduceeën die niet aan de Farizeeën hadden voorgelegd. De vraag lijkt de Farizeeër, of degene die in de opstanding gelooft, inderdaad voor een dilemma te plaatsen.

Wat is het dilemma? Je zegt dat er een opstanding is, dat aan het einde van de tijd alle mensen die ooit gestorven zijn weer zullen opstaan, en dat degenen die in de hemel behoren te eindigen daar ook terecht zullen komen. Maar hoe zit het dan met deze situatie?

2

Het dilemma van de zeven echtgenoten

Dit is de situatie die ze voorleggen. De wet van Mozes bevatte de volgende bepaling. Als een getrouwde man kinderloos stierf en geen zoon had die zijn familienaam kon voortzetten, zou zijn jongere broer de weduwe tot vrouw nemen. Dat kon uiteraard alleen als er nog een jongere broer in leven was. Die broer zou met haar trouwen en kinderen bij haar krijgen. De eerste zoon van die specifieke vrouw en die specifieke broer zou als de zoon van de overleden broer worden beschouwd. Dat wil zeggen, hij zou de naam van de overleden broer aannemen, zodat de broer die kinderloos gestorven was iemand zou hebben die zijn naam en zijn erfenis voortzette.

Dit was een dienst die de jongere broer aan zijn overleden oudere broer bewees. Als een man zonder zoon achterbleef om zijn naam voort te zetten, werd dat als een grote tragedie beschouwd, als een ramp. Dus als een jongere broer met de weduwe van zijn overleden oudere broer kon trouwen en een zoon kon verwekken die zijn familienaam zou voortzetten, was dat een daad van goedheid. Onder andere in Deuteronomium 25 werd deze wet gegeven.

Maar de Sadduceeën meenden hier iets ontdekt te hebben. ‘Wacht eens even,’ zeiden ze. Er kon zich een situatie voordoen waarin een vrouw tijdens haar leven met meer dan één man trouwde. In dit geval stellen ze zeven broers voor. De oudste trouwt met een vrouw en sterft kinderloos, dus trouwt de volgende broer met haar. Hij sterft kinderloos en de daaropvolgende broer trouwt met haar. Zo gaat het met alle zeven broers. In de loop van haar leven heeft de vrouw dus zeven verschillende echtgenoten, allemaal op wettige wijze en allemaal omdat God geboden had dat het zo moest gebeuren. Het is niet zo dat iemand zou kunnen zeggen: ‘Deze mensen hadden nooit met elkaar moeten trouwen.’ Dit was iets wat de wet zelf vereiste.

God is dus Degene Die dit stelsel heeft ingesteld, waardoor deze vrouw uiteindelijk tijdens haar leven zeven echtgenoten moet hebben. Zij sterft, ze zijn allemaal gestorven, en dan komt de opstanding. Bedenk dat de Sadduceeën niet in de opstanding geloven, maar die voor het argument aannemen om te laten zien hoe belachelijk het idee volgens hen is. Ze zeggen: ‘Vanwege de wet van God is deze vrouw gedwongen geweest zeven verschillende echtgenoten te hebben. Nu komt de opstanding. Zij wordt uit de dood opgewekt en al haar zeven echtgenoten worden ook uit de dood opgewekt.’

Ze hadden haar niet allemaal tegelijk als vrouw, want toen ze met haar getrouwd waren, leefden ze niet allemaal tegelijk. Maar nu leven ze allemaal weer en ieder van hen kan zeggen: ‘Zij is mijn vrouw.’ Wiens vrouw zal ze bij de opstanding zijn? Moeten ze erom loten? Hoe moet dit worden opgelost?

De Sadduceeën vonden dat dit een argument was waarop degenen die in de opstanding van de doden geloofden geen antwoord konden geven. Want als er een opstanding is, zeiden ze, is het natuurlijk onmogelijk te voorkomen dat dit soort problemen zich voordoet. Niemand zou toch denken dat een vrouw bij de opstanding zeven echtgenoten zou hebben.

Er zijn mensen, zelfs Joden, die niet al te veel bezwaar zouden hebben tegen het idee dat een man bij de opstanding zeven vrouwen heeft. Sommige mormonen verwachten tegenwoordig waarschijnlijk zelfs dat ze zeven vrouwen zullen hebben wanneer ze

later goden worden. Maar dat een man zeven vrouwen heeft, is één ding; dat een vrouw zeven echtgenoten heeft, is iets anders. Zelfs op plaatsen waar polygamie wordt bedreven, mag de man meerdere vrouwen hebben, en niet andersom.

Voordat we de conclusie trekken dat dit uitsluitend een mannelijke, chauvinistische gewoonte is — en misschien is dat zo — moeten we beseffen dat er enige logica in deze waanzin zit. Er is een reden waarom polygamie voor mannen wel was toegestaan, maar voor vrouwen niet. Dat wil zeggen: een man kon meerdere vrouwen hebben, maar een vrouw kon niet meerdere echtgenoten hebben. Een van de doelen van polygamie was het opbouwen van een groter gezin. Veel mannen die nooit van plan waren meer dan één vrouw te hebben, namen een tweede vrouw omdat hun eerste vrouw onvruchtbaar was, en misschien ook een derde en een vierde vrouw. We weten dat in sommige samenlevingen de voornaamste functie van vrouwen soms werd gezien als het voortbrengen van kinderen.

Een man die meerdere vrouwen had, kon het aantal kinderen in zijn gezin daarom vrij snel vermeerderen. Als hij zes vrouwen had, konden alle zes zijn vrouwen tegelijk zwanger zijn en kon hij in hetzelfde jaar zes zonen krijgen, of zes kinderen. Dat zou niet het geval zijn als een vrouw zes echtgenoten had. Zij zou nog altijd maar één kind tegelijk kunnen baren. Erger nog, het zou nooit bekend zijn wie de vader van het kind was. De afstamming van het kind zou ter discussie staan. Als een man daarentegen zes vrouwen heeft, staat vast dat hij de vader is, en bestaat er nooit enige twijfel over wie de moeder is. In dat geval kan het nageslacht zich snel vermenigvuldigen zonder enige verwarring over de afstamming, als de man meerdere vrouwen heeft. Maar als de vrouw meerdere echtgenoten had, zou dat gewoon waanzin zijn. Zij zou namelijk maar één kind tegelijk krijgen, net als wanneer ze maar één echtgenoot had, en niemand zou met zekerheid weten wiens kind het was.

Zoals ik al zei, kan het heel goed een mannelijke, chauvinistische gewoonte zijn geweest dat mannen meerdere vrouwen mochten hebben en dat het omgekeerde niet gold. Maar er zat ook enige reden achter. Ik zeg beslist niet dat wij het goedkeuren. In een christelijke samenleving keuren wij polygamie tegenwoordig niet goed. Maar er zat een bepaalde redenering achter die niet uitsluitend neerkwam op het verlangen van een man om veel mogelijkheden te hebben om zijn lust te bevredigen. In veel samenlevingen vormde het krijgen van kinderen een zeer belangrijk onderdeel van de

hele kwestie van het huwelijk, en eigenlijk zou dat ook zo moeten zijn. Polygamie was een van de manieren waarop sommige samenlevingen het probleem van kinderloosheid oplosten.

Met andere woorden, de Sadduceeën stelden een situatie voor waarin deze vrouw, als er een opstanding is, ineens zeven mannen tegelijk zal hebben, omdat zij hen tijdens haar leven na elkaar als man had. Dat is geen probleem. Tijdens haar leven had zij hen één voor één, en niemand had er bezwaar tegen dat een vrouw één man tegelijk had. Maar als zij allemaal tegelijk met haar uit de dood worden opgewekt, dan heeft zij zeven mannen tegelijk. Zij vonden dat beslist absurd, en dat zou op zichzelf de opstanding der doden weerleggen.

Dat is een goed argument. Dat is een heel goed argument, en ik weet zeker dat zij dit argument vaak gebruikten in hun debatten met de Farizeeën over dit onderwerp. Het feit dat zij het nu aan Jezus voorlegden, betekent dat het nog nooit beantwoord was. Als de Farizeeën het hadden kunnen beantwoorden, had het geen zin het aan Jezus voor te leggen. Hij zou dan gewoon het antwoord kunnen herhalen dat zij al hadden gegeven. Het is duidelijk dat dit voor de Farizeeën een onoplosbaar raadsel was en dat de Sadduceeën het hadden gebruikt als een krachtig wapen tegen de leer van de opstanding.

Nu komen ze bij Jezus. Ze weten dat Hij in de opstanding gelooft, net als de Farizeeën. Dus hiermee gaan ze proberen Hem uit te schakelen en Hem belachelijk te maken. Ze zeggen:

Kijk, de zeven broers stierven een voor een en lieten de vrouw telkens na aan de volgende broer. Ze had zeven mannen, dus van wie is ze bij de opstanding de vrouw? Ze zijn immers alle zeven met haar getrouwd geweest.

3

Schriftkennis en de kracht van God

Jezus antwoordt op een manier waarop geen enkele Farizeeër ooit had kunnen antwoorden, om de eenvoudige reden dat geen enkele Farizeeër de informatie had kunnen kennen die Jezus kende. Jezus kon als de Zoon van God met gezag spreken

over de toestand van mensen na de opstanding, enzovoort, ook al had de Schrift daar nooit over gesproken. Stel dat de Schrift van het Oude Testament iets had gezegd als: „Niemand zal in de opstanding getrouwd zijn.” Als dat geopenbaard was, hadden de Farizeeën hetzelfde antwoord kunnen geven als Jezus. Maar dat was nooit geopenbaard.

Jezus geeft die informatie met evenveel gezag als wanneer de Schrift het zelf had gezegd. Jezus is natuurlijk het Woord van God, en alles wat Hij zegt, heeft hetzelfde gezag als de Schrift zelf. Jezus kan de vraag beantwoorden op een manier waarop niemand anders dat kon, omdat Hij iets over de opstanding wist wat nooit eerder geopenbaard was. En nu openbaart Hij het.

Hij zegt een paar dingen:

Jullie vergissen je, omdat jullie de Schriften en de kracht van God niet kennen.

Tegen de godsdienstige leiders zeggen dat zij de Schriften niet kennen, is nogal een klap in het gezicht. Maar in zekere zin was dit waar. Volgens Josephus aanvaardden de Sadduceeën niet het hele Oude Testament als Schrift. Er staat bij Josephus een uitspraak die op verschillende manieren is uitgelegd. Maar de meesten begrijpen Josephus zo, dat hij zegt dat de Sadduceeën alleen de eerste vijf boeken van het Oude Testament als Schrift aanvaardden. Dat zijn de Wet van Mozes, de Pentateuch.

Als zij alleen de eerste vijf boeken van Mozes aanvaardden, betekent dit dat zij de Wet, de Profeten, de Psalmen enzovoort niet als Schrift aanvaardden. In de Psalmen en de Profeten staat veel wat het geloof in de opstanding zou ondersteunen. Maar de Sadduceeën aanvaardden die gedeelten van de Schrift niet. Zij aanvaardden alleen de Wet en vonden daarin niets wat het idee van een opstanding ondersteunde.

Daarom zegt Jezus:

Jullie vergissen je.

Dat wil zeggen: je vergist je in je opvatting over de opstanding, omdat je de Schriften niet kent. Ik denk dat Hij bedoelt dat je niet alle Schriften als Schrift erkent. Als je het hele Oude Testament aanvaardde, zou je ruim voldoende grond hebben om in de opstanding te geloven. Maar omdat je niet het hele Oude Testament aanvaardt en

alleen het deel aanvaardt dat je wilt aanvaarden, heb je niet het volledige getuigenis van God over dit onderwerp. Daardoor trek je onjuiste conclusies. Hij zegt dat een deel van de reden waarom je je vergist, is dat je de Schriften niet kent.

Een andere reden is dat je de kracht van God niet kent. Waar Hij werkelijk op doelt, is dat deze mensen tegen het bovennatuurlijke waren. De Sadduceeën geloofden niet in engelen, geesten of de opstanding. Kenmerkend voor hen was dat zij niet in het bovennatuurlijke geloofden. Omdat dat zo was, konden zij de leer van de opstanding natuurlijk niet aanvaarden.

Er zijn tegenwoordig veel mensen die de opstanding van Christus als leer verwerpen. Er zijn mensen die niet geloven dat Jezus uit de dood is opgestaan. Dat komt niet doordat zij het bewijsmateriaal afwijzen; zij hebben het bewijsmateriaal niet gezien. Zij verwerpen eenvoudigweg iedere mogelijkheid van een opstanding, omdat daarvoor een wonder nodig zou zijn en zij tegen het geloof in wonderen zijn. Tegenwoordig zijn er veel van zulke mensen. Zo waren de Sadduceeën ook.

Het bezwaar dat zij hier tegen de opstanding inbrachten, was niet eens hun werkelijke bezwaar. Hun werkelijke bezwaar was dat zij niet in wonderen geloofden. Als je niet in wonderen gelooft, kun je natuurlijk niet in de opstanding geloven. Hij zegt dus dat je de kracht van God onderschat. Door je gebrek aan geloof in het wonderbaarlijke beperk je in je denken eenvoudigweg wat God kan doen. Je hebt een onjuiste opvatting over dit onderwerp, omdat je niet alle Schriften als Schrift erkent en omdat je de kracht van God niet voldoende erkent.

4

Geen huwelijk na de opstanding

Dan gaat Hij verder met het beantwoorden van hun vraag. Hij zegt:

Want bij de opstanding trouwen mensen niet en worden ze ook niet uitgehuwelijkt, maar zijn ze als Gods engelen in de hemel.

Dat is Zijn antwoord. De vraag was: deze vrouw zal tijdens haar leven zeven mannen hebben. Van wie zal zij bij de opstanding de vrouw zijn? Hij zegt: „Geen probleem. Daar is geen huwelijk.” Zoals ik al zei, de Farizeeën hadden daar nooit een antwoord op kunnen geven, want hoe zouden zij weten of daar wel of geen huwelijk is? De Bijbel had deze informatie niet eerder geopenbaard, maar Jezus wist het omdat Hij de Zoon van God was. Hij wist dingen die niemand anders wist en zei: „Als die vraag jullie heeft dwarsgezet, Sadduceeën, dan zal Ik hem nu meteen voor jullie oplossen. In de hemel is er feitelijk geen huwelijk. Bij de opstanding is er geen huwelijk.”

Zijn antwoord hierover is in Lukas iets langer. De parallelle passage staat in Lukas 20, vers 35 en 36, waar Zijn antwoord als volgt wordt weergegeven. Hij zegt:

maar zij die het waard geacht zijn die toekomstige wereld te verkrijgen, en de opstanding uit de doden, zullen niet trouwen en ook niet ten huwelijk gegeven worden. Want zij kunnen niet meer sterven, omdat zij gelijk zijn aan engelen. En zij zijn kinderen van God, omdat zij kinderen van de opstanding zijn.

LUKAS 20:35-36

Daarmee bedoelt Hij het tijdperk van de opstanding. Jezus zei dat degenen die de opstanding bereiken, niet meer kunnen sterven en niet meer trouwen of ten huwelijk worden gegeven. Waarom zouden zij niet meer trouwen? Dat is moeilijk te zeggen, maar een van de voornaamste redenen voor het huwelijk is het krijgen van kinderen. Waarschijnlijk is een van de belangrijkste redenen om kinderen te krijgen niet alleen dat er meer mensen worden geboren, maar ook dat het menselijk geslacht blijft voortbestaan. Nadat de ene generatie is gestorven, komt er een volgende generatie, en wanneer die generatie sterft, is er weer een andere. Het huwelijk is de instelling waardoor kinderen worden voortgebracht, en kinderen laten het menselijk geslacht voortbestaan, ook al sterven eerdere generaties uit.

Bij de opstanding zullen zij niet meer sterven. Daarom zal het niet nodig zijn om steeds meer mensen voort te brengen ter vervanging van degenen die sterven. Er zal niet dezelfde behoefte aan het huwelijk zijn als nu. Dit betekent niet dat je bij de opstanding

niet zult genieten van het gezelschap van de vrouw of de man met wie je getrouwd bent, maar je zult eenvoudigweg niet precies dezelfde relatie hebben.

Sommige mensen hebben gedacht dat wat Jezus zegt alleen betekent dat er bij de opstanding geen nieuwe huwelijken zullen zijn. Ik heb mensen horen zeggen: „Jezus zei alleen dat zij niet zullen trouwen of ten huwelijk zullen worden gegeven. Dat betekent alleen dat zij bij de opstanding geen nieuwe huwelijken zullen aangaan, maar de persoon met wie je nu getrouwd bent, zal nog steeds je huwelijkspartner zijn.” Maar dat kan niet waar zijn, want Jezus behandelt niet de kwestie van nieuwe huwelijken. Hij behandelt het geval van mensen die op aarde getrouwd waren. Bij de opstanding zullen zij niet meer getrouwd zijn.

Als Hij alleen betoogde dat er bij de opstanding geen nieuwe huwelijken zullen worden gesloten, zou dat geen antwoord zijn op de vraag van de Sadduceeën. Zij vroegen niet naar nieuwe huwelijken. Zij spraken over huwelijken uit het verleden: de zeven huwelijken van zeven mannen met één vrouw, die plaatsvonden voordat zij stierven. Daarom moet Zijn antwoord betekenen dat er niet alleen geen nieuwe huwelijken zullen zijn, maar dat het huwelijk eenvoudigweg geen deel zal uitmaken van het leven bij de opstanding.

Sommige mensen zouden kunnen zeggen: „Dat klinkt niet erg prettig. Ik weet niet zeker of ik dat wel wil.” Laat mij je verzekeren dat het in de hel ook niet erg prettig zal zijn, en ik denk niet dat daar gelukkige huwelijken zullen zijn. Feit is dat het huwelijk een doel dient waarvoor God het heeft ingesteld. Wanneer aan het einde van de tijd de opstanding komt, zal het huwelijk niet meer nodig zijn om dat doel te dienen, en daarom zal het niet voortduren. De engelen trouwen kennelijk niet, en Jezus zei dat wij in dat opzicht als de engelen zullen zijn wanneer de tijd van de opstanding aanbreekt.

5

De opstanding in de wet van Mozes

Nu richt Hij Zich verder tot de Sadduceeën. Hij heeft hun vraag beantwoord, en daarmee heeft Hij hun voorgoed het beste argument ontnomen dat zij ooit tegen de opstanding hadden. Zij zouden het eigenlijk nooit meer kunnen gebruiken. Maar Hij gaat verder.

Bedenk dat de Sadduceeën de wet van Mozes aanvaardden. Zij aanvaardden de eerste vijf boeken van het Oude Testament, maar niet de rest van het Oude Testament. Normaal gesproken zul je, als je de opstanding vanuit het Oude Testament wilt bewijzen, de Profeten of de Psalmen moeten gebruiken. Maar Jezus kon zelfs naar de vijf boeken van Mozes gaan, het gedeelte dat de Sadduceeën aanvaardden, en hun laten zien dat de opstanding zelfs daar te vinden was.

Hij zegt in vers 31:

En wat de opstanding van de doden betreft, hebt u niet gelezen wat door God tot u gesproken is, toen Hij zei:

MATTHEÛS 22:31

Dat is een citaat van wat God tegen Mozes zei. Bij veel gelegenheden noemde Hij Zich de God van Abraham, Izak en Jakob. Maar in Exodus 3, vers 6 en 15, toen God Mozes bij de brandende braamstruik ontmoette, zei Hij:

Hij zei verder: Ik ben de God van uw vader, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En Mozes bedekte zijn gezicht, want hij was bevreesd God aan te kijken.

EXODUS 3:6

We moeten bedenken dat Abraham, Izak en Jakob al heel lang dood waren toen God dit tegen Mozes zei, al eeuwenlang. Toch zei God tegen Mozes, hoewel deze mannen gestorven waren: „Ik ben de God van deze drie mannen.” Nadat Hij dit heeft aangehaald, zegt Jezus:

God is niet de God van de doden, maar van de levenden.

In Lukas voegt Hij eraan toe:

**God nu is niet een God van de doden, maar van de levenden,
want voor Hem leven zij allen.**

LUKAS 20:38

Dat staat in Lukas 20, vers 38, waar Hij deze uitspraak afsluit.

Jezus zei:

God is niet de God van de doden, maar van de levenden, want voor Hem leven ze allemaal.

Wat dit lijkt te betekenen, is dat God nog steeds de God van Abraham, Izak en Jakob was, ook al waren zij gestorven toen God Zich aan Mozes openbaarde. Hij was de God van die mannen. Aangezien Hij niet de God van dode mensen is, en mensen die letterlijk dood zijn niet aanbidden, moeten zij ergens nog in leven zijn. De gedachte is dat als zij ergens in leven zijn, er nog steeds een toekomst voor hen is, die een opstanding omvat.

Jezus zegt dus dat zelfs de wet van Mozes op de opstanding zinspeelt. De wet bewijst die niet noodzakelijkerwijs, maar zinspeelt er beslist op door over mannen die gestorven waren te spreken alsof God nog steeds hun God was. Hun toekomst staat vast. Hun leven is niet werkelijk voorbij. In de toekomst is er meer. Zo kan iedere christen erop vertrouwen dat er zelfs nadat wij sterven, of nadat onze dierbaren sterven, een toekomst in God is. Er is de opstanding, en daar zullen we een andere keer meer over zeggen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 22:23-33

- Lukas 20:35-36
- Mattheüs 22:31
- Exodus 3:6
- Lukas 20:38

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.